1844. N°. 42

LEYDSCHE COURANT.

VRIJDAG, 4 OCTOBER.

De Courant wordt driemaal in de week uitgegeven, des Maandags, Woensdags en Vrijdags. De Maandagsche Courant wordt, uit hoofde van den Zondag, Zaturdag avond verkrijgbaar gesteld, en de Advertentiën voor dat nommer worden Zaturdag vóór drie ure verwacht. De prijs van deze Courant is f 3.— voor de 3 maanden.

LEYDEN ONTZET.

De derde October van het jare 1574, welke heden volgens oud gebruik plegtig in verscheidene Kerken is herdacht, is voor Leyden te merkwaardig, dan dat wij niet eens van het nieuws van den dag een' terugtred zouden doen naar eene gebeurtenis, die nu al 270 jaren achter ons ligt.

Den derden October des jaars 1574 werd Leyden ontzet. Reeds van den laatsten October 1573 tot het einde van Maart 1574 was de stad door de Spanjaarden ingesloten geweest. De komst van Graaf Lodewijk van Nassau met een leger hier te land, deed de Spanjaarden toen het beleg opbreken. Het liet zich echter voorzien dat zij zouden terugkomen. Willem de I. zag dit vooruit en waarschuwde, om de stad in tijds met leeftogt te bezorgen; maar gebrek aan geld of aan voorzorg of beide deze oorzaken te zamen, hadden zulks doen verzuimen. Den 26sten Mei daagde een Spaansch leger ruim 7,000 man sterk, onder bevel van Francisco de Valdez, andermaal op en sloot de van krijgsvolk onvoorziene stad met twee en zestig schansen op grooteren of kleineren afstand, van tijd tot tijd rondom haar opgeworpen, naauwer in dan te voren. De veertien duizend inwoners die de sedert zeer uitgelegde stad toen bevatte, konden bij den geringen voorraad graan die er gevonden werd, wilde men dien nog eenigzins doen strekken, niet meer dan een half pond brood per hoofd daags bekomen. Al spoedig ontstond er groote schaarschte, die tot nijpend gebrek klom, en zich tot eenen graad van gruwzamen hongersnood verhief, welke met besmettelijke ziekte in haar gevolg, bijna zesduizend menschen had weggemaaid toen de stad ontzet werd.

Dat was dus een blijde gedenkdag, te blijder en onvergetelijker, naar mate de verlossing onmogelijker scheen. Reeds had de Spanjaard in trotschen waan zich durven beroemen, dat het even onmogelijk was de sterren met de hand van den hemel te grijpen, als de stad aan zijne magt te ontrukken. Reeds hield hij ze voor gewonnen. Wel lag er een vloot van twee honderd platboomde vaartuigen, met achthonderd Zeeuwsche matrozen bemand, door de zorg van Prins Willem, en de opoffering van Hollands ingezetenen, te Rotterdam gereed om de benaauwde stad te ontzetten en leeftogt aan te brengen, reeds had men de IJssel- en Maasdijken doorgraven en de sluizen geopend, om den vijand door het water te verjagen, maar zou dit baten, dan moest het water wassen, en hier eindigde menschelijk vermogen. Inmiddels klom de nood op 't hoogst, en iederen dag scheen de val der stad onvermijdelijker. Toen behaagde het Hem in wiens hand winden en wateren zijn, deze dienstbaar te maken tot Leydens ontzet. Door een' noordwesten stormwind gedreven wies het water der zee, waardoor de rivieren stegen en de landen tusschen Gouda, Rotterdam en deze stad onder water werden gezet. De Spanjaard vlugtte woedend van spijt, en de Zeeuwsche Admiraal Boizot voer den 3den October 's morgens ten acht ure de Vliet bij de Koepoort binnen. De menigte verslond de haring en het brood en juichte langs de straten: *Gode zij lof, Leyden is ontzet!*

Welk een overgang! Wat moet er in het hart van velen zijn omgegaan! Welk een edele zelfsvoldoening voor den Bevelhebber van der Does, den Burgemeester van de Werff en zoo velen, die in de stad de muiterij van eenigen, de moedeloosheid van veelen, de ellende van allen, de listen en lagen van den vijand daar buiten, met nooit volprezen ijver, kloek beleid en onwrikbaar vertrouwen op de Voorzienigheid het hoofd hadden geboden. Nog een paar dagen, en het ware met de stad gedaan geweest, en de Spanjaard meende de ure nabij dat hij er het woeste krijgsgeweld dien vreeselijke tijden in al dezelfs verschrikkingen den ruimen teugel zou kunnen vieren.

Ware Leyden gevallen, de vreemde overheersching zou zich vaster dan ooit in Nederland hebben gevestigd, de vrijheid zou aan onderdrukking en ellende haren zetel hebben moeten inruimen. Ziet wat nog heden Spanje is, en leert uit die vergelijking de waardij van redelijke vrijheid, van christelijke verlichting en met haar die van ontwikkeling van 's menschelijken geest, van maatschappelijke veiligheid, van nijverheid en welvaart op hoogen prijs schatten. Neen, zoo er zijn kunnen, die wanen dat het voor hen wenschelijk geweest ware, dat de Spanjaarden overwonnen hadden, gewis, zij zien de gebeurtenis niet in het onbedriegelijk licht der onpartijdige waarheid.

Deze verlossing toch was de zegepraal van het vaderland over vreemd geweld en onderdrukking van wat den mensch het dierbaarste is, het was deze zoo kennelijk door de Almagt bestuurde uitkomst, die de verlossing des Vaderlands als in haar gevolg voerde. Dat ontzet gold ons volksbestaan; het moet den weldenkenden Nederlander dierbaar blijven; het mag nimmer door Leydens ingezetenen worden vergeten. Ieder gedenke het in zijnen kring, op zijne wijze, en leere uit deze hoogstmerkwaardige geschiedenis, dat zoo al geweld of list ter onderdrukking van eene vrijheid, waarmede de ontwikkeling en bloei der Maatschappij staat of valt, voor een' tijd schijnbaar moge zegepralen, hun raad niet uit God is en te zijnen tijd zal verbroken worden.

Dat predikt dit ontzet, en de beroemde Hoogeschool, dat onwaardeerbaar geschenk van Willem de I. der burgerij voor haren trouw en volharding aangeboden, staat daar in vollen luister als een eerwaardig gedenkteeken van de wonderbare uitredding dezer stad, ter verheerlijking van Hem in wiens hand de lotgevallen den volkeren zijn.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 October.

In de Vergadering der Kiezers, op gisteren gehouden, zijn tot Leden van den Stedelijken Raad verkozen de Heeren Mrs. H. A. Nederburgh en P. G. Hubrecht.

— Den 31sten Julij l. l. is de 28ste Algemeene Vergadering van het Hoofdbestuur en de Afgevaardigden der Districts-Commissiën van het Fonds ter aanmoediging en ondersteuning der gewapende dienst in de Nederlanden, gehouden. Uit de rekening door het Hoofdbestuur in deze Vergadering ingeleverd, is gebleken, dat van de inschrijvingen 5 pCts. Werkelijke Schuld ten behoeve van het primitive fonds is moeten verkocht worden *f* 100,000, zoowel tot dekking van het te kort op dit fonds, als voor uitkeering van het aandeel in dit fonds aan het Belgisch Gouvernement toegekend; zoodat het kapitaal dezer 5 pCts. inschrijvingen is verbleven op den 31sten December 1843 *f* 958,700;

Dat ten behoeve van het primitive fonds, van den Heer J. van Ouwerkerk de Vries is ontvangen een legaat groot *f* 200;

Dat ten behoeve van het primitive fonds, voor gratificatiën aan de deelgeregtigden over het jaar 1843 is uitbetaald eene somma van *f* 50,414.51, en daarenboven nog voor aanzuiveringen van gratificatiën, welke over den jare 1842 niet waren uitbetaald, eene somma van *f* 693.20;

Dat aan het Invalidenhuis te Leyden zijn goedgedaan de pensioenen en gratificatiën, die door de in dat gesticht geplaatste militairen van den Staat en van dit fonds worden getrokken, alsmede de renten van de ten behoeve van dat gesticht thans bestaande *f* 6900 inschrijvingen 5 pCts. Werkelijke Schuld, en alzoo te zamen ingebragt eene somma van *f* 15,838.36, en dat boven en behalve deze som, tot onderhoud van het gebouw, administratie, voeding en kleeding der Invaliden, is uitbetaald eene somma van *f* 18,458.82;

Dat uit den interest van de eerste gift van het Waterloo-Committé te Londen, aan verminkten en nagebleevenen van gesneuvelden van den veldtogt van 1815, en wel over de jaren 1842 en 1843, is uitbetaald eene somma van *f* 2316;

Dat het Hoofdbestuur, ten gevolge van het genomen besluit in de Algemeene Vergadering des vorigen jaars, is voortgegaan met de provisionele bedeeling aan verminkten uit vroegere oorlogen, gevoerd vóór November 1813, waarvoor aan gratificatiën over het jaar 1843 zijn uitbetaald *f* 4620.99, terwijl van deze laatstgenoemden 4 verminkten in het Invalidenhuis zich bevinden, waardoor het getal der personen, met inbegrip van 10 uit den strijd tegen België, in dat gesticht aanwezig, op den laatsten December 1843 in het geheel beliep 124;

En eindelijk, dat ten behoeve van de slagtoffers uit den strijd met België, van de inschrijvingen 5 pCts. Werkelijke Schuld, ten behoeve van dit fonds, zoo het te kort komende op hetzelve, is moeten verkocht worden *f* 5000. In den loop van dit jaar zijn aan bijdragen ingekomen *f* 801.82, en door het Hoofdbestuur ontvangen de renten der belegde gelden, ter somma van *f* 13,295.83, waaronder zijn begrepen de renten van *f* 3000 2½ pCts. en *f* 2000 5 pCts. inschrijvingen Werkelijke Schuld, waarvan bleek de rechten aan dat fonds zijn afgestaan, en dat tegen aan gratificatiën over het jaar 1843 uitbetaald geworden eene somma van *f* 10,534.37½.

Het Hoofdbestuur, dit kort verslag van den staat van het fonds aan het publiek mededeelende, zal, zoo spoedig hetzelve zich hiertoe in staat zal be-

vinden, het acht en twintigste jaarlijksche verslag van het Hoofdbestuur aan de Afgevaardigden der Districts-Commissiën, benevens de handelingen der Algemeene Vergaderingen en de daarin genomene resolutiën, aan de Commissiën in het Rijk verzenden.

's GRAVENHAGE, 1 October.

Z. M. heeft benoemd tot Ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, den Gepensioneerden Kapitein J. Thonhauser, belast met het toezigt over de militaire huisgezinnen in de stichtingen der Maatschappij van Weldadigheid, en den Heer Beil, te Frankfort a/M., Hofraad en Directeur van de Taunus-IJzerbaan.

— Alhier zal in den loop van de maand Mei 1845 wederom eene tentoonstelling van Schilderijen en verdere kunststukken van levende meesters gehouden worden.

UTRECHT, 2 October.

Men berigt ons dat op de eenigsteren alhier gehouden St. Michaëls paardenmarkt, 630 paarden zijn ter markt gebragt.

NIJMEGEN, 1 October.

Z. M. heeft voor den aanbouw van gemeentelijke schoollokalen eenige rijkssubsidiën verleend, als: aan de gemeente Heerde eene som van *f* 700.— tot daarstelling eener nieuwe school te Wapenvelde; aan de gemeente Appeltern insgelijks *f* 700.— voor dergelijken aanbouw te Maas-Bommel; aan de gemeente Ede almede *f* 700.— voor eene school te Otterlo, en aan de gemeente Ruurlo voor den aanbouw eener nieuwe school te Veldhoek *f* 400.—

TIEL, 1 October.

Dezer dagen is alhier door de Kamer van Koophandel en Fabrijken een plan uitgegeven, van eene geldleening tot het aanleggen van een Grind- of Kiezelweg, van het dorp Oss af, over de Nieuwe Schans, naar het veer te Wamel, en van een straatweg, van de stad Tiel af, over de groote brug naar het veer te Ingen, aan den Rijn, welke in verbinding zal staan met den straatweg welke reeds van het veer te Ingen aangelegd is tot het station der Rijn-spoorweg aan den Klomp, onder Veenendaal. Deze leening geschiedt tot een bedrag van *f* 70,000 (of minder), welke verdeeld worden in aandeelen, groot *f* 1,000. Aan de houders der aandeelen wordt eene rente van 5 ten honderd toegelegd, betaalbaar hunnen Tiel's Hertogenbosch en Amsterdam. De weg zal openbaar aanbesteed worden. De kosten zullen bestreden worden: 1°. Uit de vaste jaarlijksche bijdragen van Gelderland en Noord-Braband. 2°. Uit de vaste jaarlijksche bijdrage van de stad Tiel, van 't veer aan de Schans, van 't veer aan den Rijn, van de daarbij belanghebbende gemeenten en polders, en 3° uit de opbrengst der tollen. Na de aflossing der negotiatie vervalt deze weg aan Noord-Braband en Gelderland. Groot belang hebben bij dezen weg de omliggende steden en dorpen, uit hoofde der welvaart die uit een gemakkelijk middel van verkeer moet ontstaan.

ZWOLLE, 29 September.

Door de Kalkbranders van Kampen aan de Dedemsvaart, van Zwartsluis en van Hasselt, is een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden, waarin zij klagen over den vervallen toestand der Kalkbranderijen, veroorzaakt door de lage inkomende regten op vreemde kalk, zijnde dit 35 cents op 10 mud gelescht, en *f* 1.00 op 10 mud ongeleschte kalk; zij verzoeken, dat die regten bepaald worden op *f* 5.00 per 10 mud voor de ongebluschte kluitkalk en *f* 1.70 op de gebluschte kalk, en voor de kalksteen naar evenredigheid; daar anders de Kalkbranderijen noodzakelijk in ons vaderland haar verderf te gemoet gaan, en alzoo de talrijke klasse van schelpvisschers, arbeiders en kleinschippers hun bestaan moeten verliezen.

[Zij beweren dat zulk een maatregel niet in strijd zou zijn met de belangen van den handel. Dat beweert ieder, die voor zijne nijverheid bescherming vraagt, maar bedenkt niet dat het bescherming verleenen aan den een, den ander tot het vragen van gelijke bescherming uitlokt, dat bescherming een schoonschijnend woord is, maar de vrijheid van handel vernielt, de zedebedervende smokkelarij voortplant, en algemeene bescherming in algemeen verval moet eindigen. Het beginsel van bescherming is gevaarlijk voor de welvaart van den staat, het staat schijnbaar het algemeen belang voor, terwijl het ieder alleen om zijn eigen belang te doen is. Iets dat den verzoekers wel niet kwalijk is te nemen, die de zaak uit hun oogpunt beschouwende, ter goeder trouw de aannemelijkheid hunner gronden beweren, maar waarbij de onpartijdige wetgever niet mag voorbij zien, welke gevolgen de bescherming hebben zal, niet voor de vermeende welvaart van enkelen, maar voor die van allen, welke toch die der enkelen in zich bevat.]

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

CHINA.

VICTORIA OP HONG-KONG, 10 Junij.

In China, waarop zoo vele volken tegenwoordig hunnen blik werpen, schijnen zich nieuwe en gewigtige gebeurtenissen voor te bereiden. De naauwelijks geëindigde oorlog met Engeland heeft het hemelsche rijk in eene geheel nieuwe stelling tegenover alle landen der aarde geplaatst; het kan zich niet langer afgezonderd houden, en zich even zoo weinig aan den invloed, welken de toestanden dezer tijd op betzelve uitoefenen, langer onttrekken. Tegen zijnen wil zal het in den stroom der wereldaangelegenheden medegevoerd worden en welk eene rol het daar spelen zal, kan niemand voorzien. De Chinezen zelven vreezen zeer eene ontdekking door de Franschen en Noord-Amerikanen. Beide volken hebben zich bewogen gevonden om een talrijk gezantschap hierheen te zenden en dat door eene scheepsmagt te doen vergezellen, welke te groot in aantal bodems en te magtig is, dan dat zij de opmerkzaamheid niet zou opwekken. Vooral verschijnen de Franschen met magt, en toch hebben deze een zoo onbeduidend belang te vertegenwoordigen, daar hun handel met China bijna niet mag genoemd worden, dat niemand begrijpt, tot welk einde de Fransche Regering eene zoo sterke vloot uitgerust en zulke groote sommen daaraan besteed heeft. Men meent, dat de Franschen gaarne een eiland of gunstig gelegen zee- of hoofdstad in bezit zouden nemen.

Ondertusschen is de Keizer van China en zijn hof zeer tegen vreemde Gezantschappen ingenomen, en de bekende keizerlijke Commissaris Ki-ing is, zoo men wil, alleen met dat doel naar Kanton gezonden, om met de genoemde Gezantschappen onderhandelingen aan te knoopen, en hunne reis naar Peking door alle middelen te beletten. Hij is met de uitgebreidste volmagten voorzien, en daar hij den naam heeft van een vredelievend en welwillend man te zijn, zal hij veel kunnen tot stand brengen, zoo de eischen van Frankrijk en der Vereenigde Staten maar niet zeer groot zijn.

Eene andere omstandigheid, welke voor het hemelsche Rijk eene krisis kan teweeg brengen, is de opiumhandel. Zoo als bekend is, is de invoer daarvan verboden; evenwel is dezelve van jaar tot jaar toegenomen, en wordt trots alle verordeningen en wetten zoo openlijk gedreven, dat daardoor op de Regering en het volk een treurig licht wordt geworpen. Volgens de geloofwaardigste mededeelingen beliep de invoer in het vorige jaar niet minder dan 35,000 kisten, voor eene geldwaarde van minstens 20,000,000 dollars (bijna *f* 40,000,000), welke, zoo als het de smokkelhandel medebrengt, contant moeten betaald worden. De overige handel van China is geenszins van zooveel beteekenis, dat voor zulke groote sommen kunnen ingevoerd worden, zoodat jaarlijks 12—15,000,000 dollars het land worden uitgevoerd. De Regering beschouwt dezen toestand der dingen als zeer gevaarlijk voor de welvaart van het land, zoo als de menigvuldige onderhandelingen met de Engelschen vóór het uitbreken van den oorlog genoegzaam bewijzen. Sommigen willen daarom, dat de handel in opium aan wettelijke bepalingen zal worden onderworpen; anderen meenen, dat het beter zou zijn dat de staat er den alleenhandel van had. Beide deze voorslagen echter hebben groote moeijelijkheden ter uitvoering, zoodat het nog onzeker is, of de Chinesche Regering wel bij magte is eenigen maatregel tegen den slaikhandel van den opium te nemen.

De zendeling Karl Gutzlaff, welke sedert den herfst van het vorige jaar de de gewigtige betrekking van Secretaris voor het verkeer met de Chinesche beambten bekleedde, heeft op het einde van Februarij dezes jaars ook nog het policie-opzigt over de Chinesche bevolking van Hong-Kong bekomen, en voert dit zonder policie-dienaar zoo onvermoeid en met zulk een goed gevolg uit, dat de zekerheid van den eigendom, welke in den loop van den winter aan de stoutste aanvallen was blootgesteld, thans geheel hersteld is. Sedert dien tijd is er slechts één inbraak en één aanval op een geld-transport in eene boot geschied, en in beide gevallen zijn de misdadigers spoedig ontdekt en gevangen genomen.

MAROKKO.

TANGER, 19 September.

Nadat de vrede tusschen Marokko en Spanje hersteld is geworden, is den 17den dezer de Spaansche Consul-Generaal op nieuw in zijne betrekking alhier geïnstalleerd. Buiten de Consuls van andere natien is daarbij ook tegenwoordig geweest de Heer Bulwer, Engelsch Gezant te Madrid, die zoo veel heeft bijgedragen tot den gelukkigen afloop der onderhandelingen. De Pacha van Tanger heeft den Consul van Spanje zeer sterke betuigingen van zijne welwillendheid gedaan en hem den wensch betuigd, dat weldra een bepaald verdrag tusschen de beide landen wierd gesloten, ten einde de goede verstandhouding en vriendschap op hechtte grondslagen mogten rusten.

TURKIJE.

RHODUS, 5 September.

De opschrijving tot de krijgsdienst veroorzaakt hier en elders grooten schrik. De mannen vlugten in de bergen, hunne werkzaamheden en koophandel verlatende. De Turken, die van oudsher volgaarne de wapenen opvatteden, beven nu op den enkelen naam van soldaat; dit zal echter niemand bevreemden, die weet hoe dwaas en onmenschelijk thans de jonge soldaten worden behandeld. Stokslagen en honger doden een groot gedeelte hunner op reis. Men vervoert hen, niet als menschelijke wezens, maar als haringen, in kleine vaartuigen, waar zij zoo op elkander zijn gehoopt, dat een groot aantal bezwijkt.

Een jong meisje van Alaga, hetwelk haren broeder van de dienst wilde bevrijden, had mannen-kleederen aangetrokken om hem te vervangen. Te Satalia aangekomen, moest zij aan den geneesheer, die belast was om de rekruten te onderzoeken, hare sekse bekend maken. Wel nu, zou men het gelooven, in plaats van den heldenmoed van het meisje te bewonderen, deed men haar stokslagen geven, en beval vervolgens haar in een hok op te sluiten, waar zij den dood wacht.

— Zoo als wij onlangs hebben medegedeeld, was er eene poging aangewend door de misdadigers, welke in de zoutgroeven van Telega opgesloten waren, om te ontsnappen, en was die toeleg ontdekt en een gevecht ontstaan waarin soldaten en gevangenen gesneuveld en gekwetst waren. Het regtsgeding tegen die misdadigers is spoedig afgeloopen, 5 hunner zijn ter dood en anderen tot langdurigen dwangarbeid veroordeeld. Uit hunne bekentenis is gebleken, dat zij het plan hadden, om den Hospodar gevangen te nemen, en in de districten van Wallachye en Bulgarije, aan den Donau gelegen, eenen opstand te verwekken, in de hoop dat ook Servië, Bosnië, Herzegowina en Moldavië zich

aan hen zouden aansluiten. Zij schijnen op vele medestanders te hebben kunnen rekenen en de Wallachysche Regering heeft, ten gevolge van dien, buitengewone maatregelen van voorzorg genomen.

RUSLAND.

PETERSBURG, 16 September.

Z. M. de Keizer heeft, ten nutte van de Transkaukasische landen bevolen, dat er aan de Hoogeschool alhier leerstoelen zullen worden opgerigt voor de Grousische [Georgische] Armenische en Tartaarsche talen.

— Het blijkt, dat men hier te lande baring van andere landen heeft ingevoerd, als of deze uit Nederland waren aangebragt. Het Gouvernement heeft maatregelen genomen, om voortaan dit bedrog te beletten.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 10 September.

De Minister van Buitenlandsche Zaken den Heere J. Coletti, heeft betrekkelijk een voorval in den Archipel, hetwelk door de gerachten als eene daad van zeeroof was voorgesteld geworden, de volgende circulaire aan de vreemde Gezanten uitgevaardigd.

Mijnheer!

Ik acht het eenen pligt, mij te beijveren u kennis te geven, dat volgens der onlangs van den Gouverneur van Syra ontvangene rapporten, de verspreide gerachten, betreffelijk het verschijnen van twee zeeroovers-schuiten tusschen de Cycladen geheel van grond ontbloot zijn.

Hetgeen aanleiding tot die onaangename gerachten gegeven heeft is een diefstal van koren, in de magazijnen van den Heer Anastasius Tzourou, te Marmari in Carystro gepleegd. Maar de schippers dier beide schuiten, welke zich aan die diefstal hebben schuldig gemaakt, en welke men als zeeroovers had voorgesteld, zijn te Tinos ontdekt, terwijl zij bezig waren er hunne ladingen graan te verkoopen, en aangemerkt de zware verdenking, welke op hen rustte, zijn zij naar Syra overgebragt geworden, waar zij thans voor den regter ter instructie der regtbank van eersten aanleg des eilands verhoord worden.

De gouverneur voegt er bij, dat op zijn verzoek de Heer bevelhebber der Fransche stoompaket de Pericles zich gehaast had eene rondvaart in de Cycladen te doen, en dat deze kruistogt, terwijl hij aan den eenen kant de inwoners dier eilanders gerust gesteld heeft, die door de gerachten nopens de verschijning van zeeroverschuiten eenigermate ontrust geworden waren, aan den anderen kant tevens gediend heeft, om de valschheid der bij deze gelegenheid verspreide gerachten te doen blijken.

Ontvang, Mijnheer, de verzekering mijner zeer bijzondere achting.

(Get.) J. COLETTI.

— De branden vermenigvuldigen zich in het land, en het eiland Negrepont is geheel door de vlammen verwoest, welke men geen meester heeft kunnen worden, bij gebrek aan policie en de noodige troepen. Het zijn de landlieden zelven die aldus overal de bosschen in brand steken; zij meenen, dat, daar de Europeanen het groen en de schaduw der bosschen beminnen, zij zekerlijk het land zullen verlaten zoodra het geheel van die belangrijke voordeelen zal verstoken zijn. De ellendelingen begrijpen niet, dat zij aldus bijdragen tot de ellende die hen verteert.

SPANJE.

MADRID, 26 September.

Het dagblad *El Heraldo* had voor eenige dagen de aandacht der Regering bepaald bij den ellendigen toestand der Spanjaarden te Montevideo, welke er zich ten getale van meer dan 20,000 bevinden en voor het grootste gedeelte kunstenaars en werklieden zijn. Het had geklaagd, dat men daar naar willekeur beschikte over hun leven en bezittingen, hen dwong deel te nemen in de inwendige verdeeldheden, welke de twee oevers van de la Plata verwoesten; men lijfde hen in onder de troepen, vorderde van hen belasting even alsof zij onderdanen van de Argentynsche republiek waren, en indien zij niet betaalden, plunderde men hunne huizen en winkels. Geen Spanjaard mogt het land verlaten en indien hij hierin evenwel mogt slagen, werd hij als deserteur beschouwd en als zoodanig behandeld.

Thans berigt dit blad, dat het eene der eerste bemoeijingen van den Heer Martinez de Rosa bij zijne komst in het Ministerie geweest is, om deze zaak te behartigen. Er is reeds een Consul-Generaal benoemd, de Heer Creus, Consul te Bayonne, welke zich naar Montevideo zal begeven, om het leven en de belangen van de Spanjaarden te beschermen. Ook zullen eenige schepen gewapend worden, die hem in zijne moeijelijke zending zullen ondersteunen.

ITALIE.

NAPELS, 14 September.

Het Nederlandsch smaldeel, onder bevel van Prins Hendrik, is den 6den dezer alhier aangekomen, na den 1sten van Malta vertrokken te zijn. Z. K. H. is tegenwoordig geweest bij het feest van de Madona di Piedigrotta, bij welke gelegenheid de Koning der beide Sicilien 45 bataljons voetvolk, 39 escadrons ruiterij en 20 batterijen artillerie, te zamen 22,000 man, in oogenschouw heeft genomen.

ZWITSERLAND.

WAADT, 20 September.

In dit kanton veroorlooft men, schoon door geene overeenkomst daartoe verbonden, alleen uit eerbied voor de godsdienstige vrijheid, den Katholijken om kerken en kapellen voor hunne godsdienst te stichten, zonder dat men zich over eenige wederkeerige vergunning in de Sardinische Staten verblijden kan. Daar kan een gemengd huwelijk niet worden ingezegend; een Savoijer kan van zijne Regering geen verlof bekomen om in dit kanton in den echt te treden, als onder beding dat zijne kinderen in de Roomsche godsdienst worden opgevoed. Eenigen tijd geleden werd een Waadtlander in Savoije meer dan een jaar gevangen gehouden, wijl hij aan eene Savooische dame op haar dringend verlangen een nieuw testament had geleend; eene Savooische vrouw werd tot op Waadtlandschen grond vervolgd omdat zij hare kinderen naar een Protestantsche school van dat kanton had gezonden: dergelijke gevallen zou men er vele kunnen aanvoeren. Daarentegen is het waardige godsdienstige streven, dat hier bij ons immer algemeener en krachtiger wordt, verblijdend. Onlangs hadden onze drie godsdienstige vereenigingen, het Bijbel-, het Evangelisch- en het Zendeling-Genootschap, hare openlijke zamenkomsten. Alle drie verheugen zich in eene toenemende deelneming. De voormaals zoo hevige radicale oppositie tegen dezelven is naauwlijks meer bemerkbaar. Het is ook bij ons gebleken, dat deze vereenigingen zich niet meer vergenoegen met enkel ontkennend en protesterend te zijn, maar dat zij een onderscheidende stellige werkzaamheid naar alle kanten ontwikkelen. In het vorige jaar besloot het Bijbelgenootschap voortaan niet meer de namen bekend te maken der personen die het met giften ondersteunden, Dat besluit had het getal der leden in hunne bijdragen aanzienlijk vermeerderd. De Katholijke naburige kantons trekken vele bijbels van onze vereeniging. Ook het Evangelisch Genootschap gaat steeds voort en ontwikkelt meerdere werkzaamheid door Godsdienstige almanakken, volks-biblotheken, kranken bezoeken, groote zorgen voor verlatene misdadigers, door het plan van een toevlugtshuis, door vermeerdering van in Frankrijk omreizende mannen, die bijbels en evangelien verspreiden. Zoo blijkt het dagelijks meer dat de godsdienst geene toevalligheid in het leven is, als voorheen, maar dat zij het gansche aanzijn en het werkdadig leven in alle rigtingen doordringt en den hoogen zin op alle wegen bereikt. (*Augsb. Zeitung.*)

PRUISSEN.

BERLIJN, 24 September.

Tscheck, die zoo als gemeld is, ter eerste instantie ter dood is veroordeeld, is van dat vonnis in hooger beroep gekomen.

— Er is den 23sten hier een afschuwelijke moord gepleegd. Een metselaersgezel heeft zijnen 21jarigen zoon, terwijl deze sliep, met een pistool doodgeschoten. De aanleiding tot deze gruweldaad zou jaloezie zijn, ter oorzake van eene vrouw van 50 jaren.

SAKSEN.

DRESDEN, 18 September.

Tegen het einde van de volgende maand, zal in onze hoofdstad eener vereeniging van taalkundigen, oudheidkundigen en beoefenaars der Oostersche talen gehouden worden. Meer dan 500 geleerde Duitschers en vreemdelingen hebben zich doen inschrijven, om deel aan die Vereeniging te nemen, welke bijna eene maand zal duren.

FRANKFORT.

18 September.

Twee actiën-ondernemingen, eene van de nieuwe Frankforter Maatschappij voor de Mein- en Rhijnscheepvaart, de andere voor de Fridrich-Wilhelms-Nordbahn, voor welke deelnemingen verlangd werden, zijn zoo gewillig gegeweest, dat slechts een geringe som van de ingeschreven gelden zal kunnen aangenomen worden. Voor de eerste onderneming, waarvoor *f* 500,000 was aangevraagd, is meer dan *f* 6,000,000, en voor de laatste, waarvoor ruim *f* 5,000,000 was aangevraagd, is bij het bankiershuis Bethman en Smidt alhier alleen voor ongeveer *f* 25,000,000 ingeschreven.

ENGELAND.

LONDEN, 30 September.

Men bouwt bij de Waterloobrug alhier eene nieuwe soort van reddingsboot. De planken zijn van kurk en gom-elastiek; zij weegt twee derde van een eikenhouten boot, en kan derhalve niet zinken. Zij is vier en dertig voet lang en elf breed, met koper bekleed en van twaalf korte riemen voorzien. Zij heeft twee vierkante zeilen en kan door een langen riem of roer worden bestuurd. De Belgische regering heeft er drie voor hare kusten besteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 October.

Zondag ll. heeft Z. M. de Koning al de troepen, welke in en om Parijs vereenigd waren, in oogenschouw genomen. Z. M. was vergezeld van zijne zonen de Hertogen van Nemours, van Montpensier, den Prins van Saksen Weimar, den Maarschalk Soult en een talrijken staf. De inspectie is niet veel haast geschied, daar het onophoudelijk regende, waardoor ook het feest veel van zijnen luister verloor. De troepen waren op het plein der Tuilerien en het Carrousel geschaard, en geene ingezetenen werden op die plaatsen toegelaten. Z. M. is bij den afmarsch der troepen door duizendwerf herhaalde kreeten van: *Leve de Koning!* begroet.

— Heden morgen is de Koning naar het kasteel Eu vertrokken. Men kondigt aan dat Z. M. den 5den of 6den zich te Treport naar Engeland zal inschepen.

— Z. M. heeft 1000 francs verleend als eene bijdrage tot de oprigting van een gedenkteeken ter eere van den beroemden dichter Tasso, te Rome.

TOULON, 28 September.

Ergisteren zijn alhier van de Afrikaansche kust aangekomen de schepen le Suffren en Montezuma aangekomen, de troepen kwamen dadelijk onder de

wapenen en alle toebereidingen werden gemaakt om den Prins de Joinville met plegtigheid te ontvangen. Groot was de teleurstelling toen men vernam dat Z. K. H. zich niet op het linieschip le Suffren bevond, daar er voor hem in de straten eerebogen opgerigt en feesten bereid waren. Men meent, dat de Prins, welken eene ligte ongesteldheid getroffen heeft, nu dadelijk van Cadix, waar hij gebleven was, naar het kasteel van Eu zou vertrekken.

CHERBOURG, 30 September.

De stoomcorvet le Pluton is gisteren in het gezigt van deze haven geweest, zijne reis naar Havre vervolgende. Het voerde de vlag van den Prins de Joinville, welke den 22sten September Cadix had verlaten.

MARSEILLE, 27 September.

Gisteren is alhier de tijding aangebragt, dat de Arabieren nabij Dellys, eene door de Fransche bezette plaats aan de zeekust, de troepen met hevigheid hadden aangevallen, nadat zij eenige volkstammen, wier opperhoofden naar den Gouverneur-Generaal waren vertrokken, om hunne onderneming te bevestigen, hadden uitgeplunderd en onderscheiden menschen gedood. De Gouverneur heeft dadelijk twee stoomschepen met troepen naar Bugia gezonden en den volgenden dag drie compagnien genie en artillerie, ten einde de schuldigen aan dezen nieuwen opstand te straffen. Voor het overige was het onzeker of Abd-el-Kader, hetgeen men minder geloofde, dan wel de Kalif Ben Salem, die zich ook zeer vijandig tegen Frankrijk betoont, dezen aanval bestuurd had.

BOURGES, 29 September.

Gisteren is hier een kruidmagazijn, op slechts 300 Ned. ellen afstands van de stad, in de lucht gesprongen. Men zegt dat er aan de vervaardiging van gekleurd vuurwerk werd gearbeid, hetwelk, volgens verzekering van deskundigen, door de hitte der zon kan ontvlammen. Een kind van 12 jaren is letterlijk in stukken geslagen, de overblijfselen zijn hier en daar verspreid gevonden. Verscheidene kanonniers zijn zwaar of ligt gekwetst.

AKADEMIE-NIEUWS.

GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 28sten September is alhier, na afgelegd examen en het verdedigen van Chirurgische stellingen, tot Doctor in de Chirurgie bevorderd de Heer J. J. F. Pennink, Med. et Art. Obst. Doct. te Enschede.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, G. M. A. C. VAN BOMMEL, geb. VAN DEN AARDWEGH.

LEYDEN, 30 September 1844.

Eenige Kennisgeving.

Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON, M. L. A. STRATER, geliefde Echtgenoot van

J. J. VAN WENSEN.

LEYDEN, 30 September 1844.

Heden verloste van eene DOCHTER, H. C. OUDORP KORTEBRAND, geliefde Echtgenoot van

A. H. AKERSLOOT, *Predikant.*

DRUNEN, 30 September 1844.

Heden overleed na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 45 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot PIETER OLIVIER, mij nalatende vijf kinderen.

T. VAN 'THOOFT, Wed. P. OLIVIER.

LEYDEN, 27 September 1844.

De Fabriek en Winkel in Sanquetten en Wollen zal door mij en mijnen Zoon, onder toezigt van mijnen Zwager den Heer W. E. VAN HARTROP worden gecontinueerd.

Voor de menigvuldige blijken van hartelijke deelneming bij de bevalling zijner Echtgenoot, betuigt de Ondergeteekende zijnen opregten dank.

H. LUHRMANN, *Med. et Chir. Doctor.*

LEYDEN, 3 October 1844.

Al de genen die iets verschuldigd zijn aan of te vorderen hebben van de Nalatenschap van wijlen den Wel-Edel Geboren Heer JAN DE GREEVE, overleden te *Kampen*, den 26sten Augustus 1844, worden verzocht daarvan opgave te doen vóór den 1sten November 1844, ten Kantore van Mr. J. G. BIJSTERBOS, Advocaat te *Kampen*.

Een sedert jaren te *Amsterdam* gevestigd COMMISSIONAIR IN SUIKERS, verlangt tot den verkoop van genoemd Artikel voor de Steden *Leyden* en *'s Gravenhage* eenen AGENT; de hierop reflecterenden gelieven zich met franco brieven te adresseren onder de Letters A. Z. bij den Boekverkooper R. CROESE, te *Amsterdam*.

Een Burger Dochter, 20 jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst, zag zich gaarne tegen den 15den December geplaatst als MINNE, binnen of buiten deze Stad. Iemand hierop reflecterende vervoege zich met gesloten briefjes onder de Letters C. L. bij den Boekverkooper THYSSENS, in de Maarsmansteeg te *Leyden*.

Ter Betaling der COUPONS van CERTIFICATEN, à 5 pCts. *Werkelijke Schuld*, gedomicilieerd op het *Administratie-Kantoor*, gevestigd te Leyden, en verschenen primo October 1844, zal worden gevaceerd des Dingsdags van iedere week, op de gewone uren, op de Hooglandsche Kerkgracht, Wijk VII. No. 972, te Leyden.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. No. 240, te Leyden, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo October 1844, van de 5 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

J. C. HERMENTHAL, *Bontwerker*, **VERHUISD** naar het Rapenburg, het 4de huis van de Klokstoeg, te *Leyden*.

VERKOOPING,

op Maandag den 7den October 1844, des voormiddag ten 10 ure, in het Huis laatstelijk geoccupeerd geweest door de Studenten-Societeit *Minerva*, op het Rapenburg, Wijk I No. 221, binnen *Leyden*, van een Partij MEUBILAIRE GOEDEREN, bestaande in Stoelen, Tafels, Kasten, Spiegels, Schilderijen en Kagchels; voorts *drie* zuiver loopende BILLARTEN, waaronder een extra fraai Mahonijhouten, Billart-Ballen, Queuën, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. Alles op Vrijdag en Zaturdag den 4den en 5den October van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure, ter plaatse der Verkooping te bezigtigen.

Men is van meening ten overstaan van den Notaris TOMAS te *Leyden*, op Zaturdag den 12den October 1844, 's avonds ten zes ure aan den BURG te *Leyden* (op Regterlijke Autorisatie) te Verkoopen: 1°. Een ruim HUIS, TIMMERMANSWINKEL EN ERVE, bevattende onderscheidene Vertrekken, Zolders, Keuken, Kelder, Binnenplaats en groten Tuin, uitkomende door zekere gemeene Poort, op de Langere Langegracht, staande en gelegen te *Leyden* aan de Oude Vest, Wijk V. No. 374 en 374 rood; Kadaster Sectie B, No. 920 en 1306; en 2°. Twee PAKHUIZEN, nevens elkander staande en gelegen aan de Langere Langegracht, Wijk V. No. 588 en 589; Kadaster Sectie B, No. 924 en 925.

De Percelen zullen twee dagen vóór en op den Verkoopdag, bezigtigd kunnen worden. — Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris TOMAS te *Leyden*.

Prijs-Courant der Effecten.

WOENSDAG 2 OCTOBER.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld. . à 2½ pCt.		62 1/8	62 9/16	62 1/8
Dito dito . . . . . » 3 »		75 1/16	75 1/16	
Dito dito op resc. . . » 3 »				
Dito dito . . . . . » 5 »		99 1/16	99 1/16	
O. I. Leening . . . . . » 5 »				
Dito . . . . . » 4 »		97 1/4	97 3/8	
Amortisatie Syndicaat. . . . . » 4½ »		99 7/16	99 1/2	99 7/16
Dito dito . . . . . » 3½ »		89 7/8	90	89 7/8
Handel-Maatschappij . . . . . » 4½ »		143 3/4		
Nieuwe dito . . . . . » 4½ »				
Haarlemmermeer . . . . . » 5 »				
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . . . » 4½ »				
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap. »		100		
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 ₰ » 5 »		20 3/4	20 13/16	
Dito bij dito, onbep. stukken. . » 5 »		19	19 5/16	
Dito . . . . . » 3 »		35 9/16	35 5/8	
Coupons Ardoins. . . . . » »		25 3/8	25 1/2	
Passive . . . . . » »		6 1/4		
PORTUGAL, te Londen . . . . . » 2½ »		48 7/16	48 1/2	48 7/16
DENEMARKEN, Oblig. te *Londen* . » 3 »				
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »		108 7/8		
Dito dito 1828 en 1829 . . . » 5 »		108 5/8		
Cert. bij dito 1831 en 1833 . . » 5 »		101	101 1/8	
Dito bij HOPE . . . . . » 4 »		92 1/8	92 1/4	
Dito bij STIEGLITZ & C. . . . . » 4 »		91 9/16	91 5/8	91 5/8
Certificaten te Hamburg. . . . . » 5 »				
Inschrijving in Assign. . . . . » 6 »				
Certificaten van dito . . . . . » 6 »		75 1/8	75 3/8	
POLEN, Aandeelen met Loting . . fl. 300 *f*				
Dito dito. . . . . » 500 »				
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank . » 5 pCt.				
Idem . . . . . » 4 »				
Oblig. Metalliek . . . . . » 5 »		109 7/8		
Idem . . . . . » 2½ »				
Aandeelen 28 Mei 1834 . . . . *f* 500 *f*				
Idem 1 April 1839 . . . . . *f* 250 *f*				
NAPELS, Certif. bij Falc. en Comp. » 5 pCt.		92 1/4	92 3/8	
BRAZILIE, van 100 £ . . . . . » 5 »		88 3/4	89	
AMERIKA. . . . . » 6 »				
Dito. . . . . » 5 »				
Dito Bankactien. . . . . » 5 »				

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.